

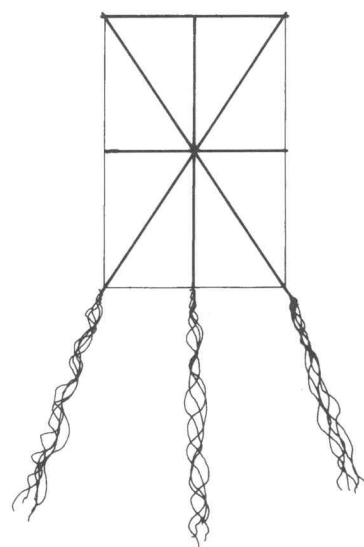

Historie

vleugeluiteinden is gespannen en waardoor een soort V-stelling samengaat met een vleugelwieling in de windrichting. We vinden die terug bij verschillende huidige Chinese vliegers, in gewijzigde vorm bij Japanse Jakko-vliegers en onder andere bij de Japanse havik (tombi)

Ik kwam tot die veronderstelling na vergelijking van de bekende Chinese zwaluw met de Thaise chula. De laatste ontstond wel in een Chineesverwante cultuur, maar is naar ik vermoed, langer onveranderd gebleven. Dat vermoeden baseer ik op twee overwegingen:

VROEGE ONTWIKKELING VAN AZIATISCHE VLEGERVORMEN

Clive Hart, die het uitvoerigste boek over vliegerhistorie heeft geschreven ^{*}), merkt op dat de eerste Chinese vliegers meer voor praktische doeleinden (meest militaire) dan voor amusement werden gemaakt. Hij veronderstelt daarom dat de eerste uitvoeringen een rechthoekige vorm hadden. Die vorm zou ook op de vroege afbeeldingen het meest voorkomen. Hij wijst ook op de overeenkomst met Koreaanse en vele Japanse vliegers. Reeds tijdens de Han-dynastie, die van vóór onze jaartelling dateert, was Korea door de Chinezen bezet en zal daar waarschijnlijk ook al zijn gevliegerd.

1. In het algemeen lijken de Chinese vliegers in de bonte verscheidenheid waarin ze tegenwoordig bekend zijn, een lange maar sterk veranderlijke ontwikkeling te hebben doorgemaakt. De huidige, overwegend naturalistische uitbeeldingen zijn doorgaans terug te voeren op een niet al te ver verleden. (18e en 19e eeuw) De chula daartegenover, maakt deel uit van een Thailands traditioneel liefdes-vliegerspel dat uit de 15e eeuw stamt. Men weet dat het vliegeren in de 13e eeuw al zeer populair was in Thailand.
2. Technologisch gezien is de chula in

principe een vlakke vlieger, waarbij de vleugelstokken de vorm hebben van een natuurlijke veerkrachtige buiging. (de staander heeft zo'n buiging in het symmetrievlak) Maar de Chinese zwaluw heeft in de vleugelstokken buigingen die een warmtebewerking vragen en getuigen van meer verfijnde, vermoedelijk latere techniek. De vleugels krijgen daardoor een welving die voortborduurt op de eerdergenoemde vroeg-Chinese vleugelvorm in een meer bewuste mate dan bij de chula zichtbaar is.

Men kan natuurlijk tegenwerpen dat de Chinese zwaluw een stabiele pronkvlieger is en de chula een rituele vechtvlieger. Dat mag waar zijn, maar laat de verwantschap in

Omdat Koreanen en Japanners meer dan Chinezen aan onveranderlijke tradities vasthouden, kan het zijn dat die rechthoekige of daaruit afgeleide vormen ook nu in hun landen algemeen worden aangetroffen. (Edo-, Hamamatsu-, Tsugaru-, Bukavlieger en de Koreaanse vechtvlieger)

Gegeven de uitgestrektheid van China en ook omdat het land in diverse tijdperken niet steeds evenveel samenhang vertoonde, is het ook goed denkbaar dat het rechthoekige model in het noorden meer gangbaar was – of bleef – terwijl in het zuiden de eerste vogelvormen ontstonden uit een andere, wellicht latere grondvorm die ook bij Clive Hart wordt afgebeeld. Het is een uit twee bamboebogen gevormd vleugelpaar waarin een gespannen koord onder of boven de bekleding tussen de

